

Kraft & Detaljer

Om man delar upp den integrerade Thor-förstärkaren i två lådor, får man, grovt förenklad, försteget Idun och slutsteget Balder. Vad får man ut av den övningen, tro? **Text** Ludwig Swanberg **Medlyssning** Jonas Bryngelsson **Bild** H&M **Mätning** H&M

Att klara av konststycket att bygga en riktigt bra förstärkare verkar ta ett tag. Varför skulle tillverkarna annars komma ut med nya och förbättrade versioner av sina produkter? Det kan väl inte handla om ren affärs-

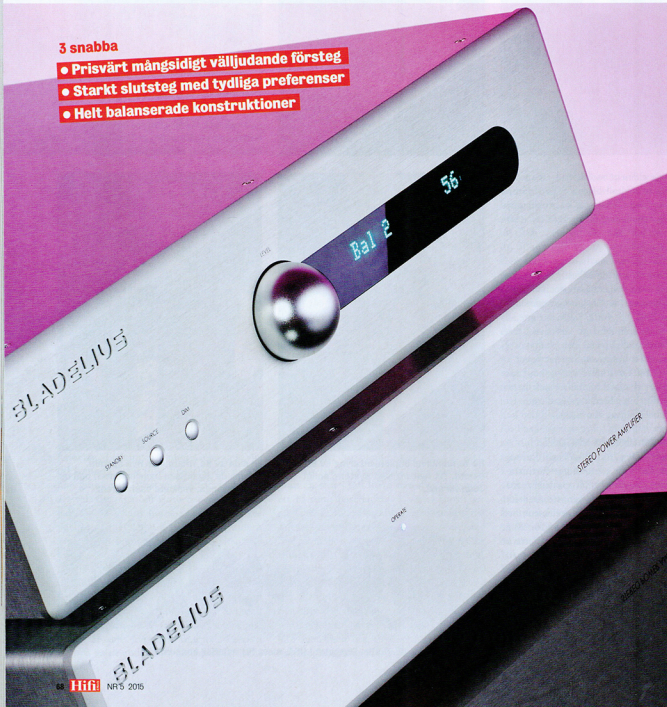
mässighet? Nej nej, alla strävar enbart efter ännu mer engagerande återgivning. För det finns ju inga genvägar till...

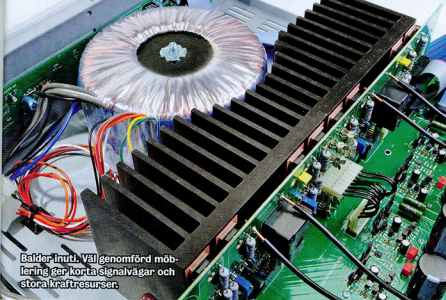
Mikael Bladelius och hans trogna "design group" knotar på. Man bygger, mäter och lyssnar. Och lyssnar igen. Och så drar man

vissa slutsatser, som kommer att tjäna som sanningar inom företaget. En av dessa är att *balanserat är bra*. Och så gillar man klass A-drift om det går att använda på ett smart sätt, utan att elräkningen skjuter i höjden. Brusfria nätdelar kan också vara en bra idé.

3 snabba

- Prisvärt mångsidigt välljudande försteg
- Starkt slutsteg med tydliga preferenser
- Helt balanserade konstruktioner

Balder Inuti. Väll genomförd möblering ger korta signalvägar och stora kraftresurser.

Förförstärkaren Idun har fått ta del av alla dessa slutsatser, och är nu släppt i en uppdaterad Mk 2-version. Rent kosmetiskt är det inget nytt under solen – i manualen talas om "reduktion" som rådande förmedel. Less is more, som det heter. Tänk Burmester eller MBL, fast precis tvärtom, så förstår du. En snäll avrundad volymratt. Snälla baby-blå siffror i displayen. Mjuka fina rundade hörn och en finblåst yta på knappar och låda. Man känner igen sig.

Baksidan är lite hårdare. Två par balanserade ingångar och fem par obalanserade. Och så ett par av varje sort ut. En nätburen och en strömbräns. Det är förhållandevis gott om plats, även för lite grövre kablar. Ren, obehandlad aluminium gör det lättare att se screentrycket i dunkla miljöer bakom hifi-bänken. Lite tjockare font skulle dock inte skada. Alltså font – inte front. Den är fullt tillräckligt tjock. Hela bygget känns för övrigt solitt och välgjort.

Signalvägarna hålls så korta som möjligt, och eftersom det är fråga om äkta balansering används dubbla antalet komponenter i kretsen, jämfört med en obalanserad konstruktion. Det ställer extra höga krav på inkörning, menar manualen, som fortsätter med att upplysa om att *Thor-förförstärkaren* bör vara ställd i standby som grundläggande. Det är ju bra att veta om man råkar ha en sådan också. Förmodligen gäller det även Idun-försteget. Vi får anta det. Fem till sex veckor (inte 56!) behöver kretsarna innan de börjar sjunga sitt vackraste för oss, får vi också reda på. Så då går jag på betalad semester i en-och-en-halv månad nu, så jobbet blir korrekt utfört. Perfekt, ju!

Orsamsnt nog var både försteget och slutsteget inkörda, så en inköpping före helgen skulle visst räcka för att kunna börja lyssna redan nästföljande måndag. Västindienresan får således vänta... En av ingångarna går att försätta i *Home Theatre Bypass*-läge, och det sker med en enkel knapptryckning. Nätdelen är ovanligt väl tilltagen, och bör borge för god livgivnista rent dynamiskt om allt fungerar som det ska. Vi har mycket

goda minnen av storasystemkombinationen Saga och Ymer Mk II, så förväntningarna är hyfsat höga även på denna kombination, får vi erkänna.

Slutsteget Balder har också gått och blivit Mark-2:at. Vad har hänt här då?

Konstruktionen bygger på kraftdelen i Thor Mk III (där var den!), och har fått ett omarbetat ingångssteg, och även ett förbättrat drivsteg. Båda opererar i klass A. Nätdelen har omdesignats för att arbeta betydligt mer brusfritt än tidigare. Transformatorn på hela 2 kVA sitter placerad längst fram i mitten, och tar upp en betydande del av lådan. Denna möblering ger korta signalvägar. Alla bäst ska Balder prestera i balanserad koppling, och man är nog med att poängtera att inga kondensatorer finns i signalvägar. Det känns ju bra.

Bygget är stramt och solitt, och användandet av polskruvar från WBT för högtalarna och välgjorda RCA- och XLR-kontakter vittnar om en hög ambitionsnivå. Trevligt. Den angivna effekten ligger på 175 watt per kanal vid åtta ohms belastning. Vi mäter ju själva, så vi får se hur väl det stämmer. Transistorerna är bipolära och arbetar i klass AB. Fronten har samma snälla formgivning som försteget, så de passar fint tillsammans.

Vi kopplar förstas balanserat hela vägen och lyssnar. Göran Sölscher knäpper varmsamt på sin akustiska gitarr...

När, vi testar förstas all möjlig musik. Turnéaktuella Madonna brukar kunna få fart på byxben. Den nysläppta *Rebel Heart* är också fullproppad med både myllrande detaljer och tunga synthbasgångar, och så fru Ciccones röst ovanpå det förstas.

Det är uppenbart att det finns gott om kraft i slutsteget, för presentationen är minst sagt energisk. Detaljeringen är också god. Allra mest energi har själva rösten, men även percussion och transienter skuter iväg mot horisonten med stor gnista.

Hifi-harmoni handlar mycket om att hitta äktenskapsstycke mellan olika apparater. Fuskvägen brukar vara att handla allt från

samma tillverkare. Då är det färdigtestat från början, och fungerar för det mesta. Om man nu råkar ha samma önskemål och ideal som konstruktören, vill säga.

För att hitta "klicket" kopplar vi in några olika högtalare till Bladelius-kombinationen. Stativhögtalarna Audio Physic Classic Compact och Totem Rainmaker finns tillgängliga i testrummet, men de får båda för mycket energi uppåt, och en lite påträngande karaktär i mellanregistret tillsammans med den svenska kraftkällan. Ett par oansenliga, betydligt billigare jubileumsgåvor av Wharfedale Denton står och gaspar i en annan ände av rummet. Vi testar med dem.

Jodå, här börjar det likna något ändå. Den klassiskt engelska monitorklangen är lite mjukare i toppen än många av dagens nyproducerade högtalare. Det resulterar i en bättre balanserad klang med Bladelius. Någon riktig botten har vi dock inte, men så är det också frågan om tre par beskedliga stativhögtalare så långt, så det är inget konstigt alls.

All energi i slutsteget kanske behöver en tuffare uppgift för att leverera sitt bästa – kan det vara så, kanske? Vi släpar in ett par TUNGA QRS Mist golvhögtalare. De har gott om både lädvolym och konare, och är inte helt lättflirtade när det kommer till val av partner. Samtidigt byter vi ut kablagen i använt hittills mot en komplett uppsättning Transparent.

Och nu börjar det kännas hemtrevligare i stugan. De mäktiga QRS-högtalarna har snabbt gjort ett starkt intryck på oss redan, och de får Bladelius-kombinationen att ångligen börja leverera skönsång. Nu finns en rejäl skopa auktoritet längst ner, som väger upp all den näst intill överladdade energin i mellanregistret och toppen, som tidigare tagit över uppmärksamheten. Nu låter skivorna och musikfilerna plötsligt harmoniska och fotleden verkar faktiskt vakna till ur sin vinterdvala också. QRS-högtalarna ska dock skickas tillbaka till importören efter bara några dagar, så det blir till att kropa på ytterligare ett par högtalare igen.

Våra gamla, välkända Canon Karat →

Försteget:
En allätare som dessutom viftar på svansen

"Icke-designen" inget för skrytnissar
Slutsteget lovar i viss mån mer än det håller.

En detaljerad och kraftfull kombination, där framför allt försteget imponerar rent musikaliskt, även om slutsteget kommer kunna driva allt du hänger på.

Idun Mk II:s bak-sida. Rejält, rustikt, lättanvänt.

Balder baktill. Basalt och bastant, som brukligt för Bladelius.

Reference 6 golvhögtalare får rycka in. De är trygga som en gammal inkörd Volvo, och levererar troget vad som bjuds av förstärkaren. Min grundkänsla att Bladelius trivs bäst med fullregisterhögtalare infinier sig igen. Canton-högtalarna lever upp och erbjuder en fin luftig ljudbild med bra balans mellan ljus och mörkt i frekvensblandningen.

De känns ändå lite nervösa med musikmaterial som överstiger sisådär en 80 BPM (beats per minute...). På med *Area 31* av David Chesky och Gubaidulinas konsert för altfio, så är vi med i matchen igen. Stort, brett och böljande tar musiken plats i rummet. Presentationen är suggestiv, och tillåts breda ut sig. Tom Waits ställer sig i kön och vill äka några varv han också. Samma sak där – låtarna som verkar ha spelats in av ett gäng arga fyllbultar i en gammal smedja blir lite väl arga och slamriga, medan de långsamma låtarna breder ut sig och vibrerar på rätt sätt i rummet. Nyfikenheten väcks till liv. Sitter den här "preferensen" eller egenskaper i försteget eller slutsteget, eller rentav hos båda?

Mark Levinsons integrerade förstärkare No. 585 finns tillgänglig, med pre out. Så vi kan jämföra. Samma sak gäller Arcams prisvärda A39-förstärkare, helt delbar dessutom, ut och in. Och så har vi vårt trojänande Burmester 956-slutsteg också, förstas. Så vi blandar och ger i några dagar, och slutsatserna visar sig mycket samstämmiga när vi sedan jämför våra noteringar i kollegieblocken.

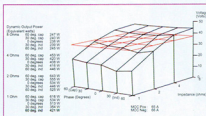
Det står snabbt klart att Idun Mk II är ett mycket vällydande och allsidigt försteget, med fin transparens och god detaljering, men även med en förmåga att engagera lyssnaren – och till och med fotleden! Byggekvalitet, ljudkvalitet och funktionalitet motsvarar väl våra förväntningar i prisklassen, och går bra kombinera med både Burmester och Arcam med gott resultat.

Preferensen för lite lugnare, glesare inspelad musik verkar i princip uteslutande bli o

Balder Mk II-slutsteget. Kraften och energin finns där, och mätresultatet är helt klart mycket väl godkänt. Balder spelar rent och snyggt, både i toppen och längst ner. Våra tre jämförelsesteget är alla rappare och snävtare i anslaget, och utmärker sig i övrigt med helt olika presentationer både vad gäller rytmen, klang, och dynamik. Balder är lugn som en filbunke. De andra tävlar om vem som kan hoppa högst och få till mest högljud pisksnärt i anslaget.

Skillnaderna i sig är intressanta att notera. Det blir som en lektion i "vad som händer när man byter slutsteg". Förstegetsbytena ger också skillnader, men mer i fråga om kontroll och allmänt "flow" i musiken än de stora klang-, dynamik-, och rytmförmedlingsskillnader som slutstegetsbytena ger.

Slutsatsen blir att du bör välja bort högtalare med energiska toppoktaver, och helst även konstruktioner med begränsad basförmåga om du vill få ut den fulla potentialen hos Bladelius-kombinationen. Annars blir det för mycket energi i knät på lyssnaren, särskilt när man vill lyssna på "vanliga" skivor – alltså inte glesa luftiga hifi-produk-

En sedvanligt stabil mätning, även om effekten faller av mot lägre impedans. Gott och väl över den utlovade effekten och dubbelt upp i 8 respektive 4 ohms last, med runt 250 och dryga 400 watt. Runt 600 watt i 2 respektive 1 ohm bör ju också räckta till. Hög och i det närmaste helt symmetrisk strömmätning som kronan på verket: 65/66 ampere.

tioner för "finlyssning". Välj bort energiska kablar också, när du ändå håller på.

Kort sagt blir det höga poäng för förstärkaren, som är både neutral, välbyggd och mångsidig. Balder-slutsteget, som väl egentligen är en separerad kraftdel från den integrerade Thor-förstärkaren, har visserligen erhållit en uppdaterad kretslösning på samma sätt som storasyt Ymer Mk II, men saknar en del av spänsten och allroundkvaliteterna hos denna, som i allrihetens namn är en rejäl slant dyrare också.

Personligen gillar jag både det svagare 40-arsjubileumssteget HC-40 och de större bestarna i modellprogrammet snäppet bättre, och visst kan det vara en fråga om tycke och smak. Recensenter är också människor, och vi gillar olika saker och smaker här i livet. Så är det ju. Så om Balder Mk II inte välter omkull undertryckt per omgående, är jag åtminstone förtjusad av det finfina Idun-försteget. Jag tror du förstår vid det här laget. Noggrann lyssning är som du också förstätt extra rekommenderad.

H&M

Bladelius Idun Mk II

Funktion Försteget

Pris 26.000 kr

Ingångar 2 par XLR, 5 par RCA

Utgångar 1 par XLR, 1 par RCA, 1 tape out

Vikt 10 kg

Mått (BxDxH) 44x12,5x44,5 cm

Bladelius Balder Mk II

Funktion 2 kanalslutsteg

Pris 28.500 kr

Angiven effekt 2x175W/8 ohm

Ingångar 1 par XLR, 1 par RCA

Högtalarkontakter 1 uppsättning WBT

Vikt 21 kg

Mått (BxDxH) 44x12,5x44,5 cm

Info www.hifiagenten.se, www.bladelius.com

Balderfronten signalerar "plain vanilla". Men fler smaker finns inuti lådan...

